

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:
Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:
Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.
V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravištvo in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“ Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Vredništva telefon-števil. 74.

Štev. 82.

V Ljubljani, v torek 11. aprila 1899.

Letnik XXVII.

Deželni zbor kranjski.

VIII. seja dne 11. aprila.

Deželni glavar pl. Detela otvori sejo ob 3/4 11. uro.

Posl. Povše in tovariši so vložili naslednji samostalni predlog:

C. kr. vlada se pozivlje:

1. Da skrbi za uveljavitev zakona o pristožbinah pri prepisih malih in srednjih posestev, če treba, tudi potom § 14; 2. ta zakon naj se ozira na dejansko vrednost posestva po odbitih dolgovih in drugih vknjiženih obveznostih.

Posl. Hribar in tovariši so vložili samostalni predlog o ustanovitvi deželnega zaklada za melioracije in javna dela.

Posl. Višnikar poroča o proračunu učiteljskega pokojninskega zaklada za l. 1899. Skupni znesek potrebnosti znaša 36.536 gld., in sicer pokojnine za učitelje 19.595, za učiteljske vdove 11.147 gld., vzgojnine 2354, miloščine 2458, odpravnine 794, pogrebne 138 gld. Skupno pokritje pa znaša 13.818 gld., torej je primanjkljaja 22.718 gld., ki se bode pokrila iz dež. zaklada. Pri tej priliki je bilo rešenih več prošenj, in sicer: Učitelju Fr. Češniku se je pokojnina zvišala od 195 na 300 gld. s 1. jan. t. l.; Janezu Dolinarju na Selu na 500 gld.; prošnji Fr. Peruzzija in Ivana Preglja sta bili odklonjeni; dalje so se zvišale pokojnine učiteljskim vdovam Felicitas Kokalj na 360 gld. in trem otrokom vzgojnine na 60 gld.; Mariji Koller na 240 in za njenega sina vzgojnine na 60 gld. do 18. leta njegove starosti; Leopoldini Cebin se pokojnina zviša na 240 gld. in vzgojnine za hčer na 60 gld.; sinu vdove Ane

Kmet se vzgojnine letnih 20 gld. dovoli do 24. leta; prošnji Ivane Grm in Terezije Knific se odklonita. Dalje se podaljšajo in deloma zvišajo miloščine, in sicer Filomeni Vidmar 120 gld. za tri leta; Frančiški Simončič 100 gld. za tri leta; Mariji Praprotnik in Matildi Kokalj po 120 gld. za tri leta; učitelju Matiji Hitiju na Dvoru se zviša milostna pokojnina od 180 na 240 gld.; Mariji Sadar, Mariji Novak in Ivani Vrančič se je miloščina po 60 gld. podaljšala za tri leta; trem sirotam Malenšek v Ljubljani se dovoli do smrti po 50 gld.; Heleni Čuk 100 gld. do smrti in Karolini Kočevar 100 gld. za tri leta.

Posl. Hribar poroča o računskem sklepu dež. zaklada za l. 1897. Pri tej priliki poročevalec nasvetuje resolucijo, naj bi bilo poročilo jasnejše in preglednejše sestavljeno. Dež. glavar pl. Detela obširno odgovarja ter pojasnjuje posamezne izdatke za ceste.

Posl. Modic poroča o prošnji mlekarske zadruge v Vrbi v občini Jablanica za podporo. Ker v prošnji ni natančnejših podatkov, izroči se prošnja dež. odboru v primerno rešitev.

Posl. Modic nadalje poroča o prošnji posestnikov iz Novevasi pri Žireh za podporo za popravo občinske poti po račevski dolini. Prošnja se izroči dež. odboru z naročilom, da dovoli primerno podporo, ako se pokaže potreba.

Mirovna sodišča. V seji dne 27. febr. 1897 je deželni zbor sklenil, da naj dež. odbor pozove vsako občino, da izreče svoje mnenje, ali hoče mirovna sodišča ali ne; da priredi obrazce za uradno knjigo in druge potrebne tiskovine; da poizveduje po drugih kronovinah, kako so se ondi obnesla mirovna sodišča, in da v prihodnjem

zasedanju poroča o dognanih poizvedbah. Deželni odbor se je obrnil s prošnjo do deželnih odborov gor. avstrijskega in predarelskega, kjer so vpejana taka sodišča, da naznanita, kako so se obnesla mirovna sodišča. Predarelski dež. odbor je odgovoril, da ondi sicer velja deželni zakon iz l. 1870, da pa sodišča ne morejo uspešno delovati. Vzrok je v državnem zakonu iz l. 1869, ker mirovna sodišča nimajo obligatornega značaja, da bi se povabila na stranke mogla prisilno izvršiti in da poravnave in razsodbe niso izvršilne. Dokler se državni zakon temeljito ne prenaredi, ni misliti na to, da bi se sicer ta ljudska naprava mogla povzdigniti.

V enakem smislu je odgovoril gorenje-avstrijski deželni odbor. Vlada je sicer predložila v gosposki zbornici primerne premembe državnega zakona, toda to vprašanje ni prišlo na vrsto. V dopisu z dne 17. maja 1898 pa je pravosodno ministerstvo naznanilo deželnemu odboru, da hoče spopolniti dotični zakon iz leta 1869, in vprašalo, katere premembe bi bile najprimernejše. Deželni odbor je odgovoril, da je prvo navdušenje za mirovna sodišča zaspalo iz raznih vzrokov. Občine na Kranjskem so večinoma premajhne, da bi mogle biti kos vsem zahtevam. Teško bi bilo dobiti po občinah sposobnih oseb, ki bi nepristransko čule pritožbe ljudstva in jih razsojale. Pred vsem pa bi trebalo izboljšati državni zakon.

Posl. Povše je poročal o sklepu upravnega odseka glede ustanovitve občinskih posredovalnih uradov. Omenjal je, da je ideja dobra in da je želeti, da se kmalu tudi pri nas vresniči. Vendar so zakonita določila v tem oziru pomanjkljiva, ker ne dajejo takim posredovalnim sodiščem pra-

LISTEK.

Iz življenja.

(Slike. Piše Vek. Potočnik.)

Uvod.

»Brrr!... Tako gnjezdo!»

Stegnil sem se, da je divan nevoljno zahreščal, in zazdehal sem — nepristranski in brez vseh pesniških figur povedano — tako nevarno, da se je poleg mene sedeči prijatelj Ivan bojzljivo odmaknil.

»Edino ta drobna stvarica še me kratkočasi. — Ko bi nje ne imel!... Niti misliti si ne morem, kaj bi bilo z menoj, ko bi ne bilo nje. Kako je tanka, vitka, nežna! Le ona še mi je ostala zvesta v tem pustem, dolgočasnem mestu; saj pravim, da je dobro, če ima človek kako vrlo, zvesto prijateljico — ali kako bi že rekel — prijateljico, ki ga kratkočasi, tolaži, mu preganja zlo voljo in — muhe... To ti je slast, ko jo rahlo drže približam k ustom ter — zapalim...«

Ivan je spremljal moj monolog z rahlim smehom; smejal se on nikdar ni mnogo, glasno pa samo v največji sili — n. pr. pri »Lumpaciju Vagabundu«. — Ne vem več, kje je nekdanji čital, menda v Kniggeju, da je to nespodobno. In da bi kdo Ivanu očital, da se nespodobno vede, ne, tega bi ne strpel.

Z desno sem vrtel lično zavitko, z levico pa začel butati ob steno, kakor da bi jo hotel prodreti.

Iz sobe mojega soseda, krojača Slemenika, pa se je slišalo nevoljno godrnjanje in pretrgani stavki.

»Danes se ga je zopet navlekel — — sodrga! — — umazana. — — Kaj li hoče, da tako buta! — — Ob pamet! — Reza, slišiš? Ali je to ropotanje — za-te, kaaaj? — — —«

Nehal sem, ker sta se mi usmilila krojač in pa moja roka.

Beli kolobarčki dima so se poigravali nad mojo glavo, se raztrgavali, združevali, vzdigovali in polagoma razpršili.

»Ne vem, če se Dijogenu v onem glasovitem sodu ni godilo bolje. In ti se nič ne dolgočasiš?« sem vprašal Ivana.

»Jaz? Kaj še! Saj veš, da nimam časa za dolgočasenje...«

»Tako življenje! Ne, takega mesta pa še zlepa nisem videl; povsod je vsaj nekaj gibanja, tu pa je vse zaspano, mrtvo.«

»Seveda — zaspano, mrtvo. — In zakaj? Zato, ker si tudi ti zaspan, mrtev, ker nič ne gledaš, opazuješ,« je ugovarjal Ivan.

»Kaj naj gledam, opazujem, za Boga! Razcapane dečke po ulicah, dolgočasne mestne obraze, kuharice, dekletke, pijance, delavce?...«

»Da, da. — Vse te in pa še mnogo drugega. Odpri oči, in videl boš, da ti nudi življenje, čeravno se ti zdi vsakdanje, jednolično, marsikaj zanimivega. Stori to in ne boš več tožil o dolgem času, pustem gnjezdu.«

Zdelo se mi je, da ima Ivan prav.

Ubogal sem ga.

In ni mi žal. —

Spoznal sem, da je človeško življenje, čeravno že tako staro, vendar le vedno novo, da ponuja paznemu opazovalcu zmiraj kaj zanimivega.

In glejte smolo!...

Neko deževno jutro mi pride na misel, kaj ko bi te-le reči napisal na lep papir ter jih poslal v svet... Saj marsikdo nima časa, ali pa noče sam gledati okolu sebe iz — raznih vzrokov.

Potegnil sem odejo čez glavo.

Deževne kaplje so se razbijale ob šipah, iz ulice se je slišalo enakomerno pljuskanje dežja. Sklep je bil storjen.

Kdo bi mi vzel za zlo — —

»De zdej, — ko že na Kranjskem vsak pisari, v Že bukve (listke) vsak šušmár daje med ljudi, bojan Ta v prózi, uni v vérzih se slepári — ali v ojet Jez túdi v tróp, — ki se poti in trúdi, Ledino órje naše poezije, — Se vríniti želím...«

(Dalje sledi.)

vice stranke prisiliti, da pridejo, ako so poklicane. Zeleti je tudi, da so prve vloge za taka sodišča kolkov oproste.

Razprave se je vdeležil posl. dr. Majaron, kateri pravi, da glavni del naročila deželnega zbora ni rešen.

Sklenil je namreč deželni zbor že pred dvema letoma, vse občine opozoriti na ta zakon in jih spodbujati, da jih ustanove, da deželni odbor priredi obrazce in druge tiskovine ter da pozove vse vse občine, izreči mnenje, ali je koristno in potrebno ustanavljati posredovalna sodišča. Govornik meni, da ni treba čakati premembe dotičnega državnega zakona. Prememba je sicer potrebna, toda skušnje na Gorenjem Avstrijskem učé, da se tudi v okviru sedanjega zakona more mnogo storiti v korist prebivalstva. Tako je n. pr. bilo v sedmih letih rešenih 4835 pravnih, kar je bil gotovo lep prihranek stroškov. Tudi ni treba čakati, kako se bo obnesel novi civilno-pravni red. Konečno predlaga: Deželnemu odboru se naroča, da opozori občine na dotični deželni zakon glede mirovniških sodišč in zahteva, naj izrekó svoje mnenje; dalje naj deželni odbor preskrbi potrebne tiskovine.

Poslanec Višnikar omenja, da je ideja mirovniških sodišč sicer lepa, toda pri nas skoraj neizvršljiva, ker po vseh občinah ni za to sposobnih oseb. Sicer pa bi mirovna sodišča, pravi govornik, ne bila mnogo cenejša, nego poravnave pri sodišču. Govornik torej meni, da stvar ni tako nujna in naj se počaka.

Dr. Tavčar odgovarja dr. Majaronu, da deželni odbor pač ni dolžan izvršiti vseh sklepov deželnega zbora, ako se razmere predrugačijo in se pokažejo dvomi ali pomisleki. In to se je zgodilo v tem vprašanju.

Poročevalec Povše v imenu upravnega odseka predlaga:

Deželnemu odboru se naroča, naj naprosi pravosodno ministerstvo, da izdela in drž. zboru predloži potrebne premembe zakona iz l. 1869 glede mirovniških sodišč. Novi zakon naj bi določal, da so povabila k poravnavam prisilna, da tirjatve do 300 gld. spadajo pred mirovna sodišča, da so vse razsodbe teh mirovniških sodišč izvršilne in da so vse vloge in zapisniki kolkov prosti.

Posl. dr. Schaffer nasvetuje, naj bi se denarna vrednost prepornih stvari pred mirovniškimi sodišči znižala na 150 gld. — Vsprejeti so bili vsi predlogi, resolucija dr. Majarona in preminjalni predlog dr. Schafferja.

Deželni zbor je dalje sklenil: C. kr. vlada se pozivlje, da izposluje zakon, po katerem se bodo olajšave za prezidave in nove stavbe v Ljubljani podaljšale do 23. junija 1905.

Dr. Tavčar v imenu upravnega odseka prečita obširno prošnjo slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani za odstranitev nekaterih nedostatkov v pravnih razmerah kranjskega učiteljskega. Ti nedostaki se tičejo službene dobe, petletnic, vojaških let. Ker je treba trezno razsojati o vseh zahtevah, se petičija odstopi dežel. odboru, ki naj dožene finančne posledice ter poizvé tudi mnenje šolskih oblastev in prihodnjic poročila.

Posl. Šubic podpira prošnjo učiteljev.

Konečno so bili izvoljeni v odsek za pretresovanje vprašanja glede konsumnih društev: Povše, Kalan, Pfeifer, Lenarčič, dr. Tavčar, Murnik, Schwegel, Luckmann, dr. Schaffer.

Prihodnja seja je v petek.

Politični pregled.

V Ljubljani, 11. aprila.

Novi goriški deželni glavar. Včeraj smo sporočili, da je vlada imenovala italijanskega poslanca dr. viteza Pajerja na izpraznjeno mesto goriškega deželnega glavarja. Jeden dunajskih oficijoznih listov je k temu imenovanju sledeče pripomnil: Pričakovati je, da se bo politični izvedenosti in parlamentarni spretnosti novega deželnega glavarja posrečilo, spraviti deželni zbor zopet na pot resnega dela, tembolj, ker ga bodo pri tem poslu podpirale mnogoletne izkušnje in temeljito poznanje deželnih razmer. — Kdor pozna razmere v goriškem deželnem zboru, mora pač to trditve najodločneje zanikati. Nad imenovanjem se radujejo v obilni meri vednih zmag pijani Piccolovci in to je jasen dokaz, kako malo je s tem imenovanjem ustrezno resnični potrebi v goriškem de-

želnem zboru. Vlada sicer pravi, da je z imenovanjem dr. Pajerja jeden član italijanske stranke postal neaktiven, toda ta navidezna malenkostna usluga Slovincem ni v nikaki primeri s škodo, ki jo imajo Slovenci v deželnem odboru, koder je predsednik ozir. deželni glavar vse kaj drugega, kakor pa v deželnem zboru. Iz vsega se torej razvidi, da je najnovejšo imenovanje zelo hud udarec za Slovence na Goriškem in da se toraj vlada zelo moti, ako pričakuje rednega delovanja v deželnem zastopu.

Konferenca nemško-opozicijonalnih zaupnikov. V nedeljo dopoldne vršilo se je, kot smo že omenili, že davno napovedano zborovanje zaupnikov nemških opozicijonalnih strank v dunajski poslanski zbornici. Vdeležilo se ga je 19 celih germanskih prvakov; odsotna sta bila dr. Lueger in Hofmann, prvega sta zastopala poslanca Steiner in dr. Weiskirchner. Zborovanje je otvoril senior dr. Funke, naglašajoč važnost tega sestanka posebno za sedanjí položaj ter izjavlajoč, da je le potom jedinosti in skupnega postopanja mogoče doseči kak vspeh. Vse, kar sicer loči mej seboj zaupnike, naj se opusti ter prizadeva za uresničenje jednotnega skupnega programa. Takoj za njim je nastopil prvi poročevalec posl. Prade, ki je govoril o čeških razmerah ter zahteval odpravo jezikovnih naredeb, uredbo jezikovnega vprašanja zakonitim putem, ustanovitev nar. kurij in čisto nem. uprav. delokroga. O razmerah na Moravskem je poročal dr. Gross, za Niž.-Avstr. princ Liechtenstein, ki je zahteval, da se uresniči znana lex Kolisko; po dvehurnem odmoru je govoril poslanec Kaiser o Šleziji, Hohenburger o razmerah na Štajerskem, dr. Lemisch na Koroškem, tudi-trgovce Schwegel je slikal »žalostno« stanje kranjskih Nemcev, poslanec dr. Grabmayr konečno o tirolskih Nemcih. Daljša debata se je razvila potem o nadaljnem postopanju. Zmernejši elementi so zahtevali, naj se takoj sestavi in objavi skupni program, kateremu predlogu so se pa z vso silo upirali radikalni geniji. Padli so tudi po dr. Lemischu in ga pitali s Schönererjancem. Konečno so se vendar zjediniili v tem, da so izvolili že imenovano sedmorico v pododsek, ki naj do konca deželnozbornskega zasedanja sestavi skupne zahteve in program. O tem elaboratu se bodo posvetovali zaupniki koncem aprila ali pa prve dni meseca maja. Sklenilo se je seveda tudi, da se za sedaj ničesar ne izda javnosti. Izvoljeni odsek se je takoj na to posvetoval. Tako se je izvršila prva konferenca nemških neodrešencev in svet še stoji.

Abstinenca nemških čeških poslancev traja kajpada nadalje in bo najbrže trajala skozi celo deželnozbornsko zasedanje. Včeraj se je višji deželni maršal vender toliko ojunočil, da je s posebnim pismom pozval nemške deželne poslance, naj se vdeležé zasedanja ali pa naznanijo tehtne razloge za svojo odsotnost, ker sicer izgube mandate. Poslednje se pa najbrže ne zgodi, posebno tedaj ne, ako bo deželni maršal čakal na odgovor celih 14 zborovalnih dni, ker bo vlada preje zaključila deželnozbornsko zasedanje. Sicer je pa mnogo elementov na Češkem, ki ničesar bolj ne žele, nego da bi bili čim preje izpraznjeni poslaniški sedeži, katere bi potem zasedli sami nemški nacionaici. To je med drugim naglašal vodja Schönererjancev, K. H. Wolf, na nekem shodu rekoč: Liberalni poslanci na Češkem so prosili vlado pomoči in ustregla jim je samo radi tega, da pri eventualni novi volitvi ne pridejo v deželni zastop nemški nacionaici. Vlada je torej o teh razmerah prav dobro poučena, vedeti pa mora tudi, da bi mi ne ostali doma, marveč v zbornici bi pričeli ravno tak boj kakor na Dunaju. Mi prežimo na liberalce in komaj čakamo, da jih popolno izpodrinemo. Abstinenca s tem trenutkom preneha in obstrukcija se prične. — Kajpada se jim sedaj ta želja še ne izpolni.

Protislovanska mržnja pruske vlade presega že davno vse meje, vrhunec pa je dosegla v najnovejšem odloku pruskega naučnega ministra, ki je v ljudskih šolah v Gorenji Šleziji popolno prepovedal rabo poljskega jezika in se tudi na tozadevno nujno prošnjo ondotne katoliške duhovščine, katero je toplo podpiral kardinal Kopp, ni prav nič oziral, marveč jo je kratkotalo zavrnil z naslednjimi opazkami: Poljski jezik se le prečesto rabi za ospredje nemštvu sovražnemu stremljenju. Vsaka prijenljivost od strani naučne uprave v narodnostnem vprašanju

bi se izrabila za pospeševanje poljsko-narodne agitacije in to tembolj, ker ni nikakega (!) povoda nezadovoljnosti. Naloga ljudske šole v nemškem cesarstvu in v pruski državi pa ne obstoji v tem, da bi podpirala in gojila ptuje jezike, marveč le domač, vsakemu Nemcu neobhodno potrebni nemški jezik. V takih razmerah pač ni nikakega povoda za spremembo ljudskošolskih določil v Gorenji Šleziji. Tako odgovarja naučni minister na prošnjo duhovščine, ki niti v veronauku ne more poučevati poljske mladine v nje maternem jeziku, marveč mora ji poprej nemščino ubijati v glavo. Koliko težkoč je pri tem in kako minimalen more biti vspeh, pač ni treba dokazovati. In vendar pravi vlada, da se poljski narodnosti ne godi nikaka krivica, da ni nikakega vzroka za spremembo predpisov glede poučnega jezika.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 11. aprila.

(Shod dekanov.) Danes so došli v Ljubljano gg. dekani s cele dežele v posvete, na katere jih je povabil presvetli knez in škof. Na dnevnem redu so bile nastopne točke: razgovor o škofovih zavodih in o troških in o vzdrževanju, o praznovanju konca devetnajstega veka, o potovanju v Jeruzalem in druga svetišča, o katoliškem shodu l. 1900, o družabnih razmerah v škofiji in o pripomočkih, kako varovati posamezne stanove, da ne krenejo s pota krščanskega življenja itd. — Dal Bog zborovanju obilno blagoslova!

(Te Deum.) Presvetli knez in škof naroča v smislu dogovora avstrijskih škofov gg. duh. pastirjem, da se prihodnjo nedeljo 16. aprila po vseh župnih cerkvah zapoje zahvalna pesem v zahvalo za ozdravljenje papeža Leona XIII.

(»Narod« — pa naš sabotni članek.) Sabotni naš članek spravil je gospode krog »Naroda« v strašansko zadrego. Stvarno si ne upajo odgovorjati, zato pa ga imenujejo »divjanje«, »tulenje«, »Bierschwefel« in »brezumno, vsem zakonom logike nasprotujoče, po alkoholu narekovano besedičenje«. Najboljše je pa to, da »Narod« trdi, da je naše »obiranje tega govora pripomoglo, da je došlo toliko naročil na dotično število našega lista (»Naroda«), in ne le s Kranjskega, da smo (Narodovci) morali napraviti posebne odtise, in da so tudi ti že vsi pošli, dasi jih je bilo narejenih več tisoč«. Torej v saboto zvečer je naš članek izšel, v ponedeljek zvečer pa že poročila »Narod« o velikanskih naročilih, ki so mu došla vsled našega članka, in o tisočerihih izvodih, ki jih je natisnil in razprodal ter razposlal. Pošta, stavci in stroji morali so torej napraviti v tem slučaju rekord v naglosti, kakeršnega do sedaj svet še ni videl. Saj pravimo, stari Münchhausen bil je pravi pritlikovec proti nekaterim naših rojakov. Ali pa so bili gospodje pri »Narodu« morda radi našega članka tako zmešani, da so izgubili čut za čas in možnost? Potem jim pa tem potom izražamo svoje kolegijalno sočutje. Naj bi kmalu zopet prišli k sebi! Za sedaj pa jim hočemo narediti kolegijalno uslugo. Z ozirom na to, da sami, kakor je videti, še vedno niso v duševnem ravnovesju, prosimo namreč njihove bralce, naj potrpijo in naj se ne jeze, da si upa »Narod« podajati jim take reči; da jih ima torej (ker vsekako misli, da mu verujejo) sam za tako velikanske — bedake.

(Imenovanji.) Deželni odbor kranjski imenoval je dr. R. Weibela sekundarijem v tukajšnji bolnišnici. — Okrajni zdravnik v Metliki dr. Peter Košenina je imenovan okrajnim zdravnikom za drugi ljubljanski zdravstveni okraj.

(Veselica v korist Prešernovemu spomeniku) se ponovi danes zvečer. Pričetek ob 8. uri, vstopnina 20 kr.

(Iz Metlike.) Naše kmetijsko društvo v kljub vsem štacunarskim shodom še vedno trdno stoji in vrlo napreduje. Udov šteje že nad 300. Naši trgovci so nam obetali, da se društvena prodajalnica takoj zapre, ko oni »primarširajo iz bele Ljubljane«, a glej ga spaka, še vedno se blesti nad prodajalnico oni nesrečni »Svoji k svojim« in vsak dan prodaja in kupuje se še veliko bolje, kot v oni na novo skrpani, zgodovinsko preimenovalni štacuni pod imenom »Skušek et Fux«. Sicer pa naj le vedo naši metliški Franceljani in ljubljanski Ivani, da nam vse njihovo zabavljanje le koristi, in odkritosrčno moramo povedati, čeprav

nismo tako maščevalni kot oni, da če bi nas njihov čifutsko umazani »Slov. Narod« hvalil, bi ga tožili zaradi razžaljenja časti. Srečne se pa štejejo vsejedno Metličani, da se je naš slavni poslanec dr. Janez Tavčar vsaj v tem pokazal hvaležnega svojim volilcem, da se je v »konsumno-razdiralnem društvu«, katero se je baje ustanovilo na trgovskem shodu, milostno ozrl preko Gorjancev in imenovati blagovolil kot zastopnika za Dolenjsko Franca Guština, trgovca v Metliki. Res ponosni smo Metličani na plodonosno delovanje svojega »konsumnega« poslance v prid, blagor in srečo metropole belokranjske. Iz hvaležnosti izvolimo še sčasom častnim občanom dr. Tavčarjevega pobratima barona Schwegla — potem pride zlata doba za Metliko! Heil!

(»Tako se pri nas mečemo.«) Velkonočni ponedeljek pozno v noč popivalo je v neki gostilni v Sori več vaških fantov. Ko so odšli iz gostilne, pristopil je Anton Knific k Jožefu Ferlecu ter ga z besedami: »Tako se pri nas mečemo«, podrl na tla ter ga s tovarišem Jan. Jenkom jel obdelavati z nekim lesom po glavi, da sta mu razbila črepinjo. Knifca so prepeljali v bolnico, zločinca pa v zapor.

(Ogenj.) Minuli teden, 4., 5. in 6. t. m. je zapored gorelo v Goričah ter se ceni provzročena škoda na 3850 gld. Posestniki, katerim so pogorela poslopja, so bili zavarovani za skupno svoto 1950 gld. Na sumu požiganja je neki Jak. Smerdel, ki so ga izročili sodišču.

(Vlak je povezil) minuli petek zvečer 36 letnega delavca Petra Iseppa iz Servole mej postajama Rakek in Postojina. Truplo so zapazili ob prihodu polnočnega vlaka ter je prepeljali na Rakek. Najbrže je šel ponesrečenec po progi in ga je dohitel nenadoma osebni vlak.

(Zadušil se je) velikonočni torek posestnik J. Stanovnik pri Sv. Barbari, obč. Zminec, ker mu je obtičal v grlu kos mesa.

(Oddelek prisiljenecv) 50 mož, odšlo je včeraj v Log pri Vrhniki, kjer bodo nasipali cesto vrhniške železnice. Delo bo trajalo kakih šest tednov.

(Z Bleda) se nam piše z dne 7. t. m.: Ko smo čitali poročilo Slov. Naroda o shodu trgovcev in obrtnikov, mislili smo, kedo ve kaj je na tem. A ko smo brali med začasnimi odborniki za novo trgovsko zvezo radovljiškega trgovca Fürsagerja, zgubili smo ves utis. Poznamo sicer pristno kramarsko usiljivost tega možicelja, vsled katere je najbrže tudi tu prišel do »važnega« mandata, a da si shod za ves radovljiški okraj ni mogel izbrati uglednejšega zastopnika, to je značilno. Zanimivo bi bilo zvedeti imena tistih, katere je zvalil seboj zlasti iz Radovljice, kjer ga bolje poznajo. Kakor sem čul, ga tam baje lastni somišljeniki njegovi nič kaj ne vidijo radi. Gospod urednik, postrežem Vam lahko z marsikatero o njem. Za danes omenim naj le, kako je pri nas v Bohinj pomolil svoje tipalnice ter dejal: »zdaj me ne spravite več ven«. Hvala Bogu, nobeno drevo ne zraste do nebes in tako je tudi g. Fr. pobral kmalu svoja šila in kopita. Sploh se ta domišljavi človek tako ostudno konkurenčno vede, da nam nehote pride v misel, česa se nam trgovcem je bolj bati, dobrega konsumnega društva ali brezobzirnih in predrznih »privdandranih« konkurentov. Toda tu ni šel g. F. iz stvarnih nagibov v Ljubljano, vsaj v Radovljici ne misli menda nihče na snovanje konsumnega društva, vsaj so tam itak sami trgovci in obrtniki. Iz zgolj strastnega strankarstva pridružuje oziroma usiljuje se nasprotvalcem zadrug, ki, čeprav ne povsodi, so za marsikateri kraj vendar prekornostne. Toda vedite, gospod Fürsager, vsak sport je drag. — Vsi treznejši trgovci in obrtniki ostali so doma, Vi pa kot najmlajši potrebujete največ podpore, pa k ozolce preobračate.

(Pri sv. Jakopu v Resniku) se je zgubil triletni deček. Kljub temu, da so ga iskali skrbno v nedeljo popoldan, celo noč in še drugo jutro, ga vendar niso mogli najti. Še le v ponedeljek okoli poldne so drvarji dečka našli mrtvega v snegu — na Rogli, dve uri daleč od doma. Dete je zašlo v hosto in šlo vedno dalje na planino, mesto nazaj proti domu. Nihče si ni mislil, da bi triletni deček sam prišel tako daleč. Zasledile so se v snegu stopinje dečkove, ki je stopal nekaj časa s čevlji pa zopet bos po snegu. To spričuje, da ni bilo blizo zlobne roke, ki bi hudo-

voljno strla mlado življenje. Anton Pačnik, nedolžno dete, raduje se — zdaj mej angeli v nebesih.

(Učni tečaj za čevljarje) se je pričel 9. t. m. v Trziču. Vodi ga Jakob Hulka z dunajskega tehnološkega muzeja. Trajal bo tečaj pet tednov.

(Poročil) se je gosp. poštni oficijal G. Bartol z gospico Marico Nadliško vo, znano slovensko pisateljico in urednico »Slovenke«.

(Predrzen slepar.) Dragotin Prijatelj, baje trgovski pomočnik, osleparil je velikonočne praznike nekatere dobrosrčne Mariborčane. Veliki petek došel je k Petru Majaču, katerega je strašil s tem, da se zapiše v protestantsko vero, ker mu sicer ni mogoče živeti in bo še le po praznikih mogel nastopiti novo službo. Dobri mož ga je vsprejel čez praznike pod svojo streho in pogostil, v sredo pa jo je slepar nenadoma popihal in mu odnesel desetak. Na enak način je osleparil še več drugih oseb. Govori baje štiri jezike, je velike postave ter se kaže zelo pobožnega.

(Shod v Koštaboni v Istri), ki je bil že dvakrat prepovedan, se je minolo nedeljo obnesel vrlo dobro. Iz Trsta je slo več pogumnih mož od političnega društva »Edinost« na shod. Pri župniku v Šmarji pri Kopru so se zbrali in potem korakali pod svojo zastavo, spremljani od več ko 200 mož iz Šmarja in okolice, proti Koštaboni. Nasprotniki, seveda le slovenski zasleplenci, so jih že čakali. Na dva tabora so bili razdeljeni, prav kakor bojne čete, na eni strani proti Pomjanu so bili zbrani pod — rumeno zastavo, na drugi, proti Krkavcem, pa pod višnjevo zastavo. Ko so zagledali našo četo z belo-modro-rudečo zastavo, so začeli ti janičarji tuliti in vzklikati: evviva Istria! Potem sta se pomikali obe četi za našimi proti Koštaboni; naši so šli v svojo dvorano k Babiču, oni so si poiskali svojo streho, kajti tudi oni so priredili svoj shod. Shod naših je bil sijajen. Na shodu so govorili župnik g. Šaselj iz Šmarja, nad vse vnet rodoljub in takorekoč duša tamošnjemu narodnemu gibanju, potem dekan Ladovac, Mandič, domačin Glavina, kapelan Colja, dr. Rybač in dr. Gregorin. Ljudstvo je bilo elektrizovano po navdušenih govorih in so sklicevatelji shoda vzeli seboj prepričanje, da to ljudstvo ni izgubljeno za naš narod. Na nasprotnem shodu so pridno napajali prodane duše, katere so za vino kričale »evviva Istria«. Žalost obide človeka, ko vidi, kako nizko more pasti naša kri, a tolažiti se mora zopet in odpustiti tem ljudem, ki so uklenjeni v take razmere, in upati v boljše čase. Na shodu prodancev se je ustil neki Benatti, ali kakor se čuje, posebnega uspeha oni shod ni imel. Zbrali so se pa zopet na hribu in pričakovali naših s tulenjem, a drugega si ni upal nikdo storiti, saj je bilo orožništva dovolj, kamor si pogledal. V znamenji bajonetov se morajo toraj istrski Slovani trgati za svoje narodne pravice — res znamenje časa! Ta shod pa je bil dobro znamenje, da naša stvar na Pomjansčini vender utegne zmagati, kar zares daj mili Bog!

(Tržaški magistrat zopet na delu.) Te dni razposilja tržaški magistrat svoje agitatorje po okolici, da hujskajo slovensko ljudstvo. Zdaj se gre proti okrajnemu glavarstvu, katero naj bi se ustanovilo za vso tržaško okolico. Italijani so že vedeli z zlobnimi informacijami delati proti ustanovitvi okrajnega glavarstva za celo tržaško okolico na način, da bi se spodnja okolica priklopila mestu pod imenom »predmestje«. Zdaj pa hujskajo tudi proti goreni okolici in nabirajo med ljudstvom podpisov proti okr. glavarstvu. Najdrzoviteje pri tem nastopanju je, da pošilja magistrat italijanske pole okrog. Ako kdo o tem kaj reče, pa dobi za odgovor: »Slovensko polo dobite pri Nabergoju.« Čudno je res, kaj tržaški magistrat vse sme in s kako samozavestjo vse to dela! — Človek že vsega tega več pojmiti ne more!

(Italijanska predrznost.) V tržaško »Edinost« pišejo iz Jelšan: Meseca januarja letos je romal skozi Jelšane Lah iz Italije, neki delavec doli iz Kalabrije. V Jelšanah je pa tako nerodno stopil, da si je nogo zvil in ni mogel naprej. Županstvo je bilo pa tako krščansko, da mu je dalo 5 gld., da se je mogel prepeljati v Reko v bolnišnico. Ta petak je jelšanska občina potem terjala od italijanskega konzulata v Trstu, a ta je odgovoril, da konzulat nima denarja za take podpore. To je bila lekcija jelšanskemu županstvu in to lekcijo si je županstvo tudi zapomnilo za prihodnje slu-

žaje. In res. Dne 25. prejšnjega meseca sta prišla od Reke kar dva italijanska delavca k županu v Jelšane, naj jima da denarja za pot v Italijo. Župan ju je vprašal, zakaj nista prosila svojega konzula v Reki, a Italijana sta rekla, da sta prosila konzula, magistrat in okrajno glavarstvo, a nikjer nič dobila. Od župana sta pa kar naravnost zahtevala, da jima da denarja. In župan se ju je le s težavo iznebil. Capina sta od svojih oblastev najbrže tudi dobila podporo, toda ta dva sta mogoče od onega, ki si je »zvil« nogo, zvedela, kako radodarni so ljudje v Jelšanah, in sta poskusila tudi svojo srečo, prav po načinu nesramnih rokomavsov, ki so zgovorjeni med seboj, katera »hiša« je radodarna Italijanski konzulat je po jedni strani tudi čisto prav ravnal, da je dal tak odgovor, kajti konzulat pozna svoje ljudi in ve, koliko so vredni človekoljubja. Mi se pa v prihodnje strogo držimo tega navodila in ne podpirajmo ljudi, ki so tu, da nas sleparijo in odirajo. Človekoljubje in usmiljenje je božja čednost, a smeši se ondi, kjer jo izkoriščajo rokovnjači. Ako bi si kak Slovenec zvil nogo v Kalabriji, prav gotovo bi ne dobil božjaka, marveč brco, zlasti ako bi prosil podpore v svojem jeziku, kakor je gotovo storil Kalabrez v Jelšanah.

(Sleparije s srečkami.) Iz zanesljivega vira naznanja se trgovinski in obrtni zbornici naslednje: Pod izmišljeno tvrdko »Direction der Commerce- und Creditbank, Amsterdam, Nicolaas Witsenkade 13«, se obrača potom naznanil v časnikih na občinstvo v Avstro-Ogerski, da bi se isto s podkupljenim slepljenjem pridobilo za pristop kot člani v neko »zvezo za razprodavanje gotovih v Avstriji in na Ogerskem dopuščenih vrednostnih papirjev«. Pri tem se opožarja na naznanilo v »Morgenblatt der Neuen Freien Presse« z Dunaja od sobote dne 18. marca t. l., št. 12.418. Pri tej priliki se povdarja, da je v Amsterdamu vedno nekaj tacih podjetij, ki se pečajo s kupčijo s srečkami in ki se v krajših ali daljših presledkih vrste ter se nekatere vzdržujejo le kratek čas, nekatere pa tudi po več let. Vsa taka podjetja si dajo naslov kake, seveda ne obstoječe banke in tako varajo s pripomočjo vabljuje reklame, večkrat tudi po spretnih agentih, inozemsko občinstvo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Železniki, 11. aprila. Maks Veja, župnik v Bukovšici, je danes zjutraj ob polu 11. uri umrl previden s sv. zakramenti. Pogreb bo v četrtek ob 10. uri dopoldne.

Praga, 11. aprila. Nemškimi poslancem deželnega zbora je doposlal včeraj deželni maršal dopis, v katerem jih pozivlja, naj se udeležijo zasedanja ali pa svojo odsotnost upravičijo.

Praga, 11. aprila. Predlog poslanca Škarde glede spremembe volilnega reda za deželni zbor izročil se je posebnemu odseku. Poslanec Engel je utemeljeval svoj predlog glede volitve posebnega odseka, ki naj se posvetuje o cesarskem sporočilu.

Pariz, 11. aprila. Beaurepaire izjavlja v »Echo de Pariz«, da ve iz zanesljivega vira, da je jeden ministrov izdal vredništvu »Figaro« tajnosti iz Dreytusove pravde, in da mu je ime tega ministra znano.

Washington, 11. aprila. General Otis poroča iz Manile, da se je general Lawton polastil včeraj največjega, na jugu od Manile ležečega mesta Santa Cruz. Filipinci so izgubili v boju 68 mož, veliko je ranjenih in ujetih.

Vlaknena obleka iz surove svile gld. 8'65

do 4275 blaga za popolno obleko — tussor in shantungs-Pongees — istotako črna, bela in barvata **Hennebergova svila** od 45 kr. do gld. 14'65 meter — iz najbolj modernih tkanin, barv in vzorcev.

Na zasebnike poštne in carine prosto na dom. — Vzorci obratno. VŠvico dvojaj pismeni porto. 167 6-2 3

Tovarne za svilo G. Henneberg

(c. in kr. dvorni zalagatelj) v Curihu.

Ujuzarži se:

9. aprila. Apolonija Darovč, gostija, 91 let, Sv. Petra cesta 24, ostarelost. — Anton Jecel, delavca sin, 1 mesec, Opekarska cesta 8, trismus.

V bolnišnici:

7. aprila. Angelo Mittone, zidar, 44 let, conquisatio cerebri fractura complicata. — Marjeta Kopač, gostija, 70 let, srčna hiba. — Kajetan Koš, umirovljeni strojevodja, 70 let, srčna hiba.

8. aprila. Anton Jenko, strugar, 60 let, plučnica.

